

Kábítószer

Már a primitív korokban is nagy jelentőséggel bírtak ezek a szerek, már akkor is használták őket gyógyítási, illetve szórakozási célra. Ezeket a szereket, és hatásaikat már az ókori népek is igen jól ismerték. Az ópiumot például gyógyító hatása miatt Indiában még a XX. században is széleskörűen alkalmazták. Az ópium ismerői, használói már korán rájöttek, hogy a szer huzamosabb ideig való használata az emberi fizikumra és a pszichikumra is egyaránt negatív hatással bír. Ezért már a középkorban is többször betiltották őket, azonban mégis olyan jelentőségük maradt, hogy háborúk robbantak ki miatta. A kábítószer-kereskedelem ma talán jobb üzlet, mint valaha. A drogbárók a termeléstől a terítésig szigorúan ellenőrzik a kábítószer útját, katonai szintű fegyveres csoportok védelmezik azt.

Drognak nevezünk minden olyan szert, amely a szervezetbe kerülve annak működését megváltoztatja, s ezzel együtt megváltozik az ember közérzete, hangulata és legtöbbször a magatartása is. Orvosi felfogás szerint kábítószer az a gyógyszer vagy vegyszer, amely az élő szervezetben, elsősorban a központi idegrendszer működésében olyan változást idéz elő, amely – akárcsak rövid időre is – átalakítja az ember személyiségét.

Először etsünk prá szót a kábítószerekről általánosságban. A kábítószer négy fő fajtáját ismerjük, ezek a következők: Központi idegrendszeri depresszánsok (gátlók), Pszichostimulánsok (serkentőszerek), Hallucinogének, illetve a vitatott besorolású vagy összetett hatásmechanizmusú szerek (kannabinoidok, szerves oldószerek, disszociatív szerek).

Hatásuk szerint az alábbi csoportokba rendezhetjük a kábítószereket:

Depressziós hatás: a központi idegrendszer reagálását lassító, tompító hatás.

Szomorú, levert hangulatot, szorongást, félelmet, feszült idegállapotot, nyugtalanságot, pánikérzetet, a drog utáni sóvárgást előidéző érzelmi állapot.

Stimuláló hatás: Egyes idegrendszeri szerveket érintő „gyorsító, felpörgető” hatás.

Hallucinogén hatás: a központi idegrendszerben okozott fizikai és pszichikai változás, amely érzékcsalódásokat, rövid ideig tartó – a valóságban nem létező dolgok valóságként történő megélését jelentő -, színes, álomszerű látomásokat

okoz. **Pszichotrop anyagok:** kábítószerként nyilvántartott, de gyógyszerként is alkalmazott mesterséges anyagok.

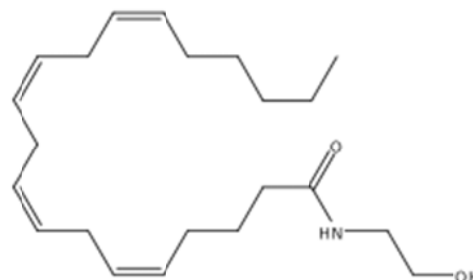
Térjünk rá a kannabionidokra. Ez egy gyűjtőnév, több kémiai anyag tartozik ebbe a csoportba. Általánosságban elmondhatjuk róluk, hogy a kender növényben megtalálhatóak. Kezdjük is sorban:

Anandamid (C₂₂H₃₇NO₂):

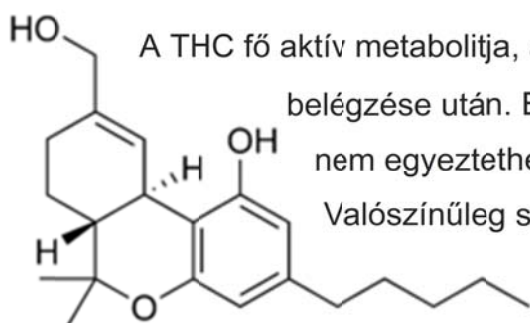
Egy endogén kannabinoid neurotranszmitter amely jelen van az állati és emberi agyban.

Szerkezetét Lumír Ondřej Hanuš cseh analitikai kémikus és William Anthony Devane amerikai

molekuláris farmakológus derítette fel. A név a szanszkrit ánanda szóból, melynek jelentése "öröm", és az amid szó összetételéből ered. Bomlásában részt vesz a zsírsavamid-hidroláz enzim.

11-hidroxi –tetrahidrokannabinol (C₂₁H₃₀O₃)

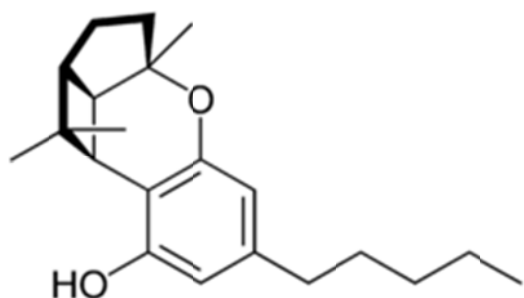

A THC fő aktív metabolitja, amely a szervezetben képződik cannabisfüst belégzése után. Bizonyítottan önmagában is aktív hatású, de nem egyeztethető össze teljesen a THC hatásaival.

Valószínűleg szerepet játszik a cannabis okozta eufórikus fázisa utáni éhségért, illetve álmoságért.

További átalakulása során alakul 11-nor-9-karboxi-THC-vé, aminek valószínűleg fontos szerepe van a cannabis gyulladáscsökkentő és fájdalomcsillapító hatásának kiváltásában.

Kannabicyclol

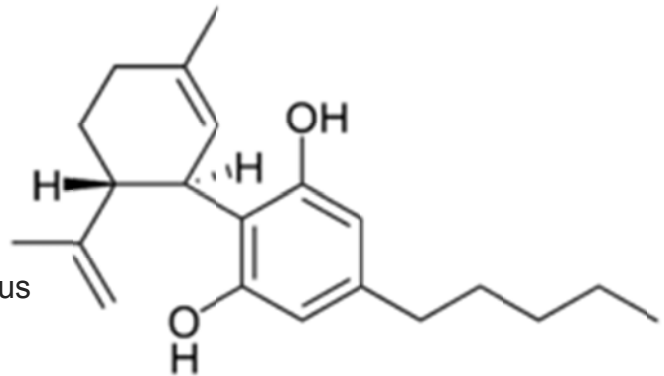

Egy nem-pszichedelikus kannabinoid, mely Cannabis fajokban található. a Cannabinolhoz hasonlóan bomlási termék. Álmoságot okoz.

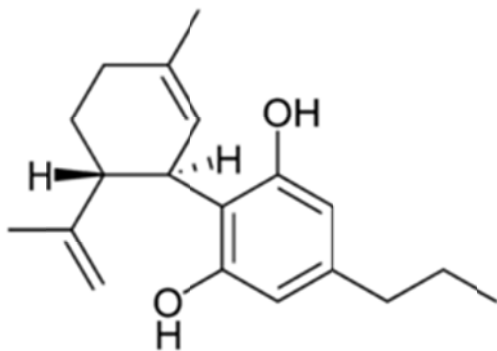
Kannabidiol

Nem pszichoaktív kannabinoid, a kenderben található molekula. A növény egyik fő hatóanyaga, nem mérgező, de mérsékeli a THC euphorikus hatását, és szedatív hatása

van. Csökkentheti a THC ürülésének sebességét a szervezetből. Kísérletek szerint enyhíti a görcsöket, gyulladásokat, szorongást, hányingert és gátolhatja a rákos sejtek növekedését. A kannabidiol vízben oldhatatlan, de szerves oldószerekben jól oldódik. Gyógyszeriparban is használják, főként fájdalomcsillapítóként.

Kannabidivarin

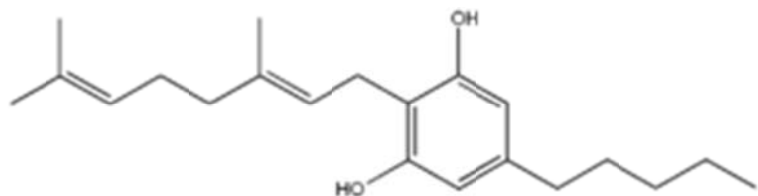

Más néven kannabidivarol. nem-pszichoaktív kannabinoid, mely kis mennyiségben található meg a kendernövényben. A kannabidiol analógja, azzal a különbséggel, hogy az oldallánca két metilénsoporttal (CH₂) rövidebb.

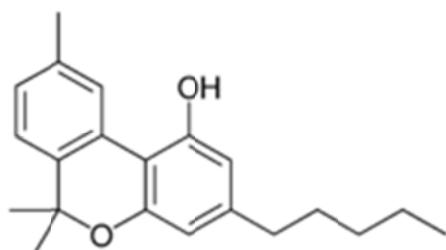
Kannabigerol

Egy nem-pszichoaktív kannabinoid, mely a kenderfajokban található. magasabb

koncentrációban található az indiai kendernövényekben, mint a magas THC-tartalmú Cannabis fajokban. Vérnyomáscsökkentő hatású.

Kannabinol

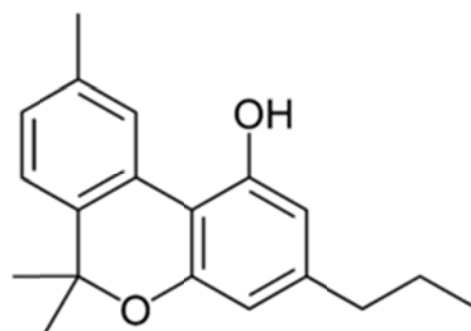

Pszichoaktív kannabinoid molekula. A tetrahydrocannabinol oxidációs terméke.

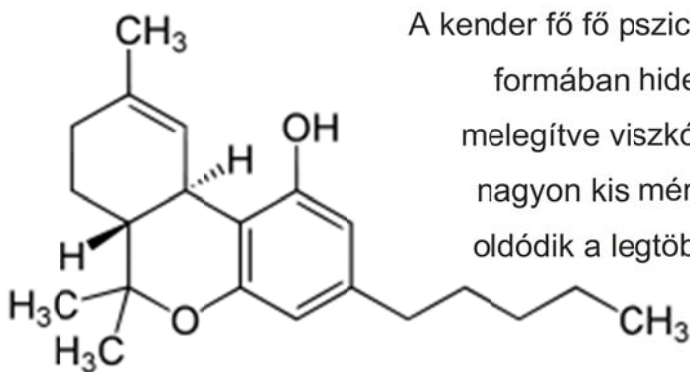
Kannabivarin

Egy nem-pszichoaktív kannabinoid, amely kis mennyiségben található meg a kenderben.

A cannabinol analógja, de oldallánca két CH₂ csoporttal rövidebb. A CBV atetrahydrocannabivarin oxidációs terméke.

Tetrahidrokannabinol

A kender fő fő pszichoaktív hatóanyaga. Tiszta formában hidegen szilárd, üvegszerű, melegítve viszkózus és ragacsos anyag. A THC nagyon kis mértékben oldódik vízben, de jól oldódik a legtöbb szerves oldószerben. THC-nek valószínűleg az a szerepe a növényben, hogy megvédje azt

a kártevőktől és a kórokozóktól. Ezen kívül a THC-nak magas UV-B (280-315 nm) abszorpciója is van, ami a káros sugárzásoktól védi a növényt. A

THC farmakológiai hatása az agyban található CB1 kannabinoid

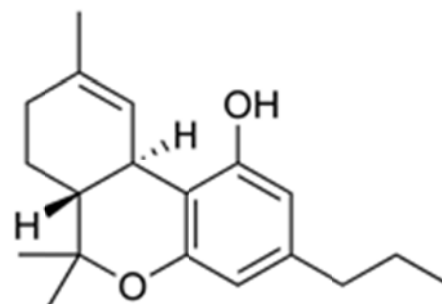
receptorokhoz való kapcsolódás eredménye. Létezik szintetikus megfelelője is, a

Marinol. Sikeresen használták AIDS betegeknél

fellépő anorexia valamint kemoterápiás kezeléseknél fellépő hányinger és hányás ellen.

Tetrahydrocannabivarin:

Pszichoaktív kannabiod, a kendernövényben megtalálható. Szintetikus és természetes eredetű THC megkülönböztetésére használják.

A kannabionidok az idegrendszerben fontos szerepet töltenek be. Ezek az anyagok elsősorban szabályozó tulajdonságuk miatt olyan jelentősek. Ezt furcsa lehet hallani, hiszen a direkt szervezetbe juttatott kannabionidok éppen hogy módosulásokat okoznak az agyi folyamatokban. Az idegrendszerben termelődő belső kannabinoidok azonban nem a szokatlan élmények előállításában vesznek részt, hanem az idegsejtek közti kommunikációt szabályozzák. Rendkívül elterjedtek az élővilágban - a csalánozók törzsétől fölfelé minden élőlényben megtalálhatók.

A kannabionidok hatása személyenként nagyon változó lehet. Ugyanazon anyag okozhat egy személynél eufórikus állapotot, pozitív hatással lehet a szorongásra vagy a szociális kapcsolatokra, de ugyanez az anyag egy másik személynél képes lehet pánikszerű reakciót, pszichózist okozni. Ez függhet környezeti interakcióktól, illetve az eltérő génektől. Ezért lehetetlen egységes képet alkotnunk ezekről az anyagokról.

Egyes vélemények szerint a kender sokkal több mit „utcai kábítószer”. Sőt a kutatások azt mutatják, hogy ez egy gyógyító növény. Ahogy egyre többet tudunk meg erről a gyógynövényről, megismerjük számos felhasználási módját és annak előnyeit. Az egyik legújabb

módszer a belőle készült gyümölcsle előnyeinek kiaknázása. Sokakszerint a centrifugálás a megoldás arra hogy az össze növényi hatóanyag a növényben maradjon. Egyes vélemények szerint elősegíti az emésztést, bár ez vitatható.

Felhasznált szakirodalom:

<http://azember.co/?p=522>

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Kannabinoidok>

<http://www.vital.hu/marihuana-agyban>